Het ontstaan van het Zeeuwse landschap

De Romeinse tijd

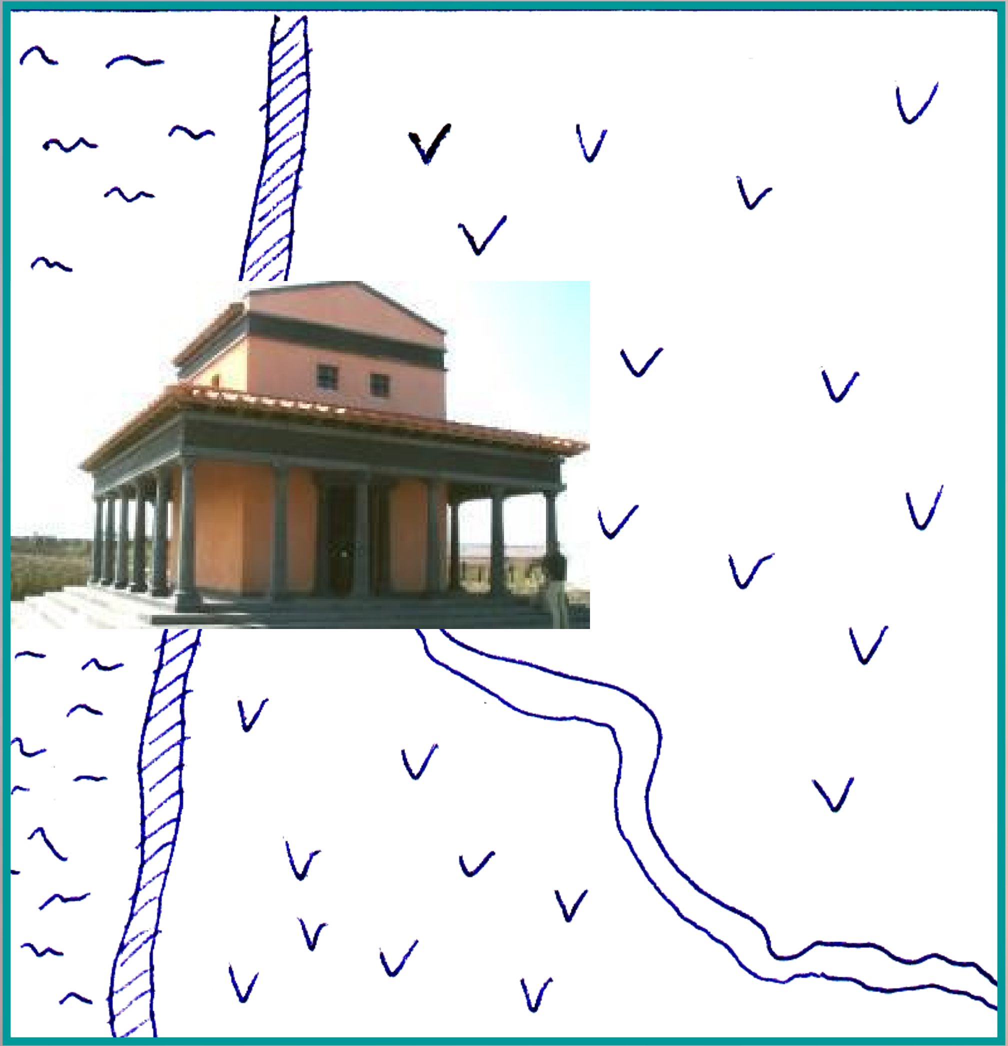

Rond het begin van de jaartelling werd Zeeland een belangrijk **handelsgebied**, mede doordat de Romeinen zich rond die tijd in Zeeland gingen vestigen. In de handel speelde het plaatsje **Domburg** op Walcheren een belangrijke rol. Hier werd de godin Nehalennia vereerd. Een andere Zeeuwse plaats uit deze periode was de nederzetting **Ganuenta.**

300 na Christus vond een grote overstroming plaats, waardoor Zeeland grotendeels overstroomde. De meeste inwoners trokken weg uit het gebied, alleen in de duinen vond mogelijk nog bewoning plaats. In 1647 zijn namelijk in de duinen resten gevonden van een tempel. Deze kwam bloot te liggen na een hevige storm.

http://www.brucop.com/millennium/nederlands/toponyms/

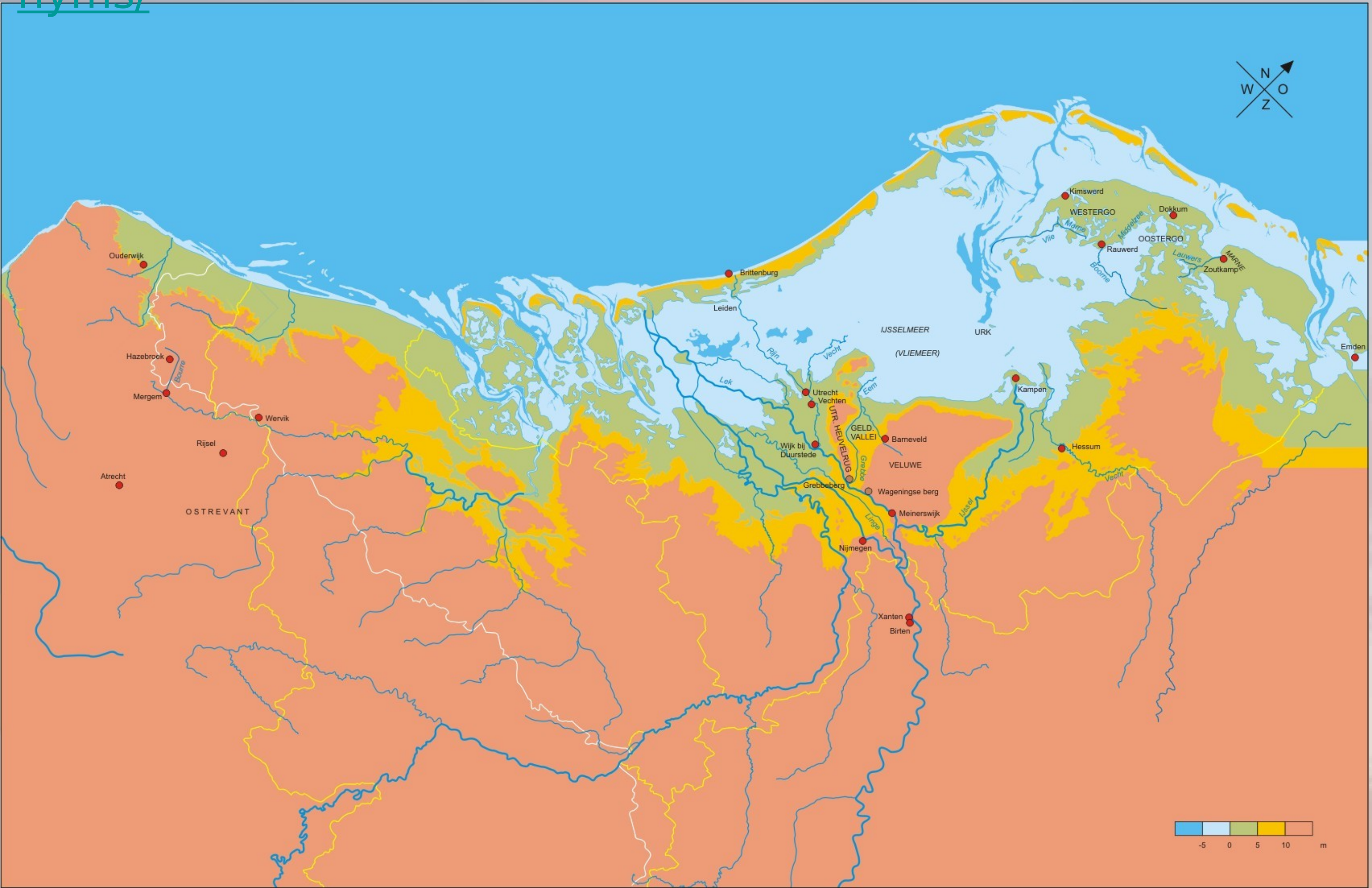

Berck
Authie
Fort-Mahon-Plage
Quend
Rue
Crécy-en-Pont
le Crotoy
Nouvion
Cayeux-sur-Mer
St-Valery-
sur-Somme
Somme
ABBEVILLE
Ault
Moyenneville
Mers-les-Bains
le Tréport
Fressenneville
Pont-
Remy
Eu
La Bresle

Zandplaten

3e & 4e Eeuw na Chr. Inbraken van de zee

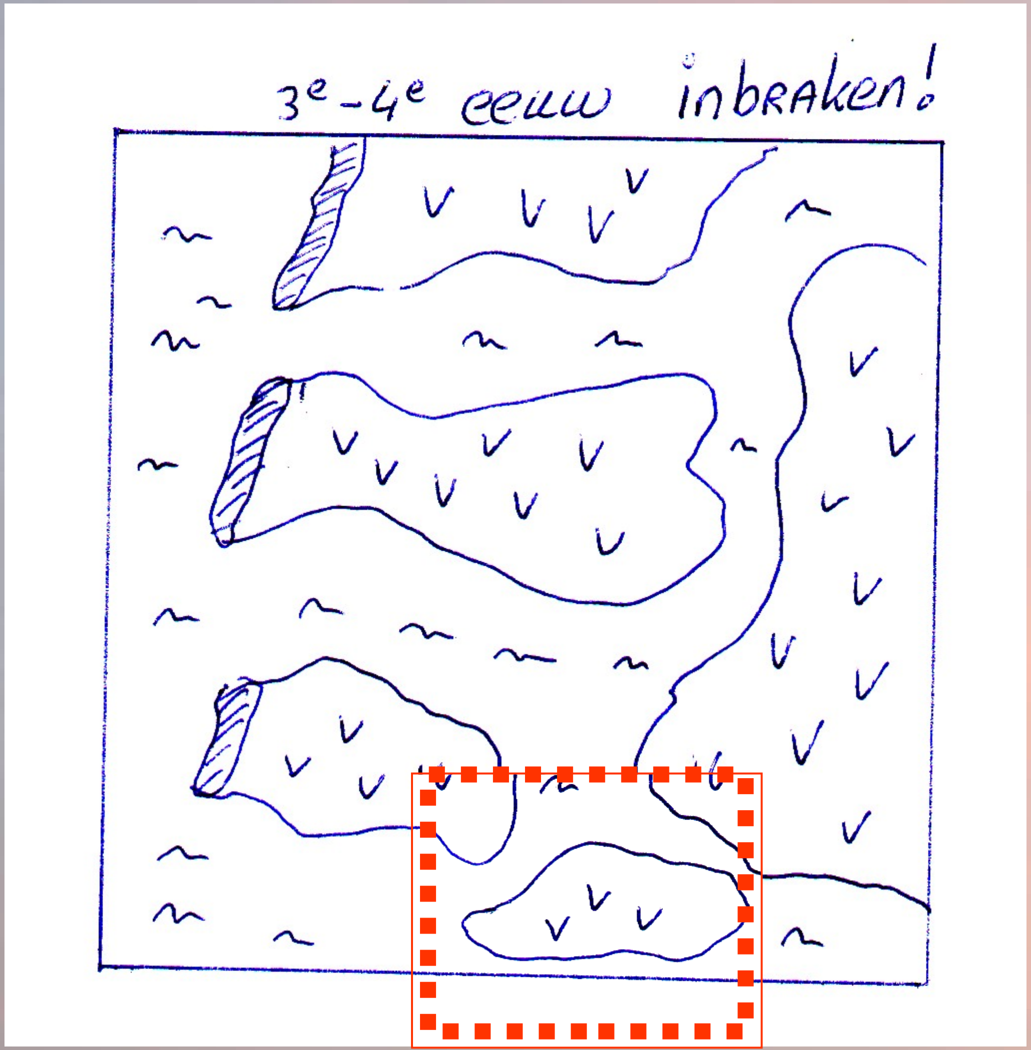

Buitendijkse gronden: Slikken en schorren en zandplaten

Het veengebied werd een schorrengebied

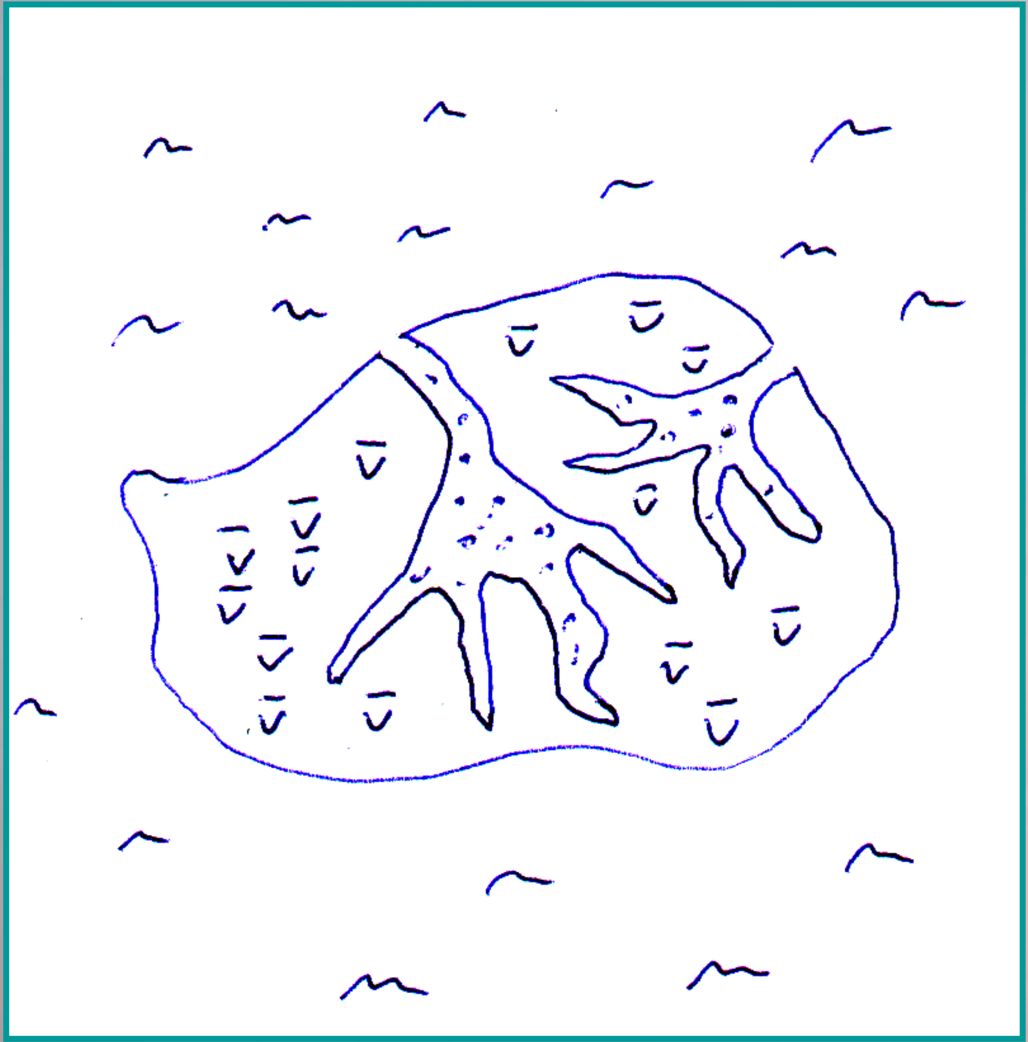

Saeftinghe: kreken en schorren

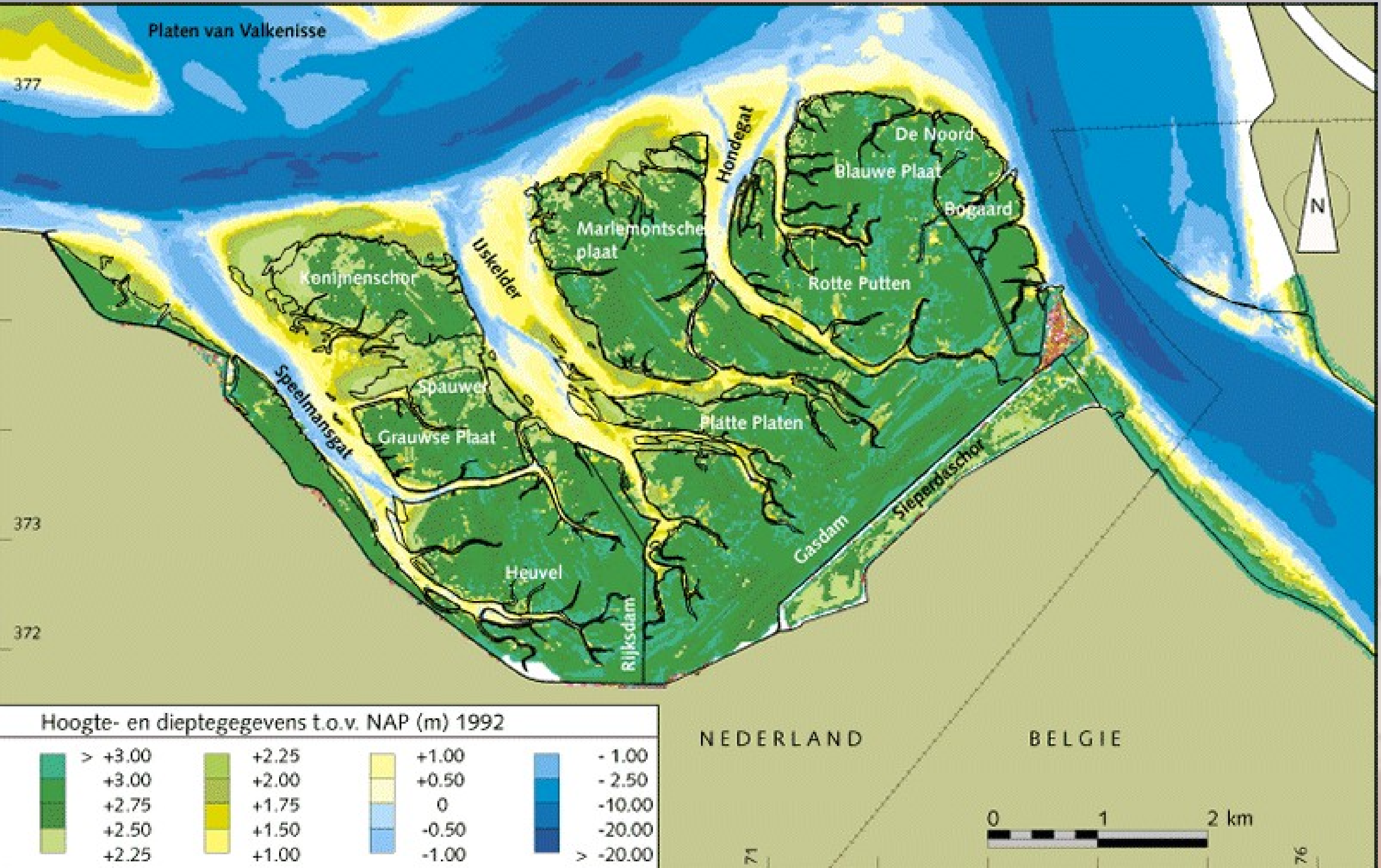

Zeeland in de 8e eeuw

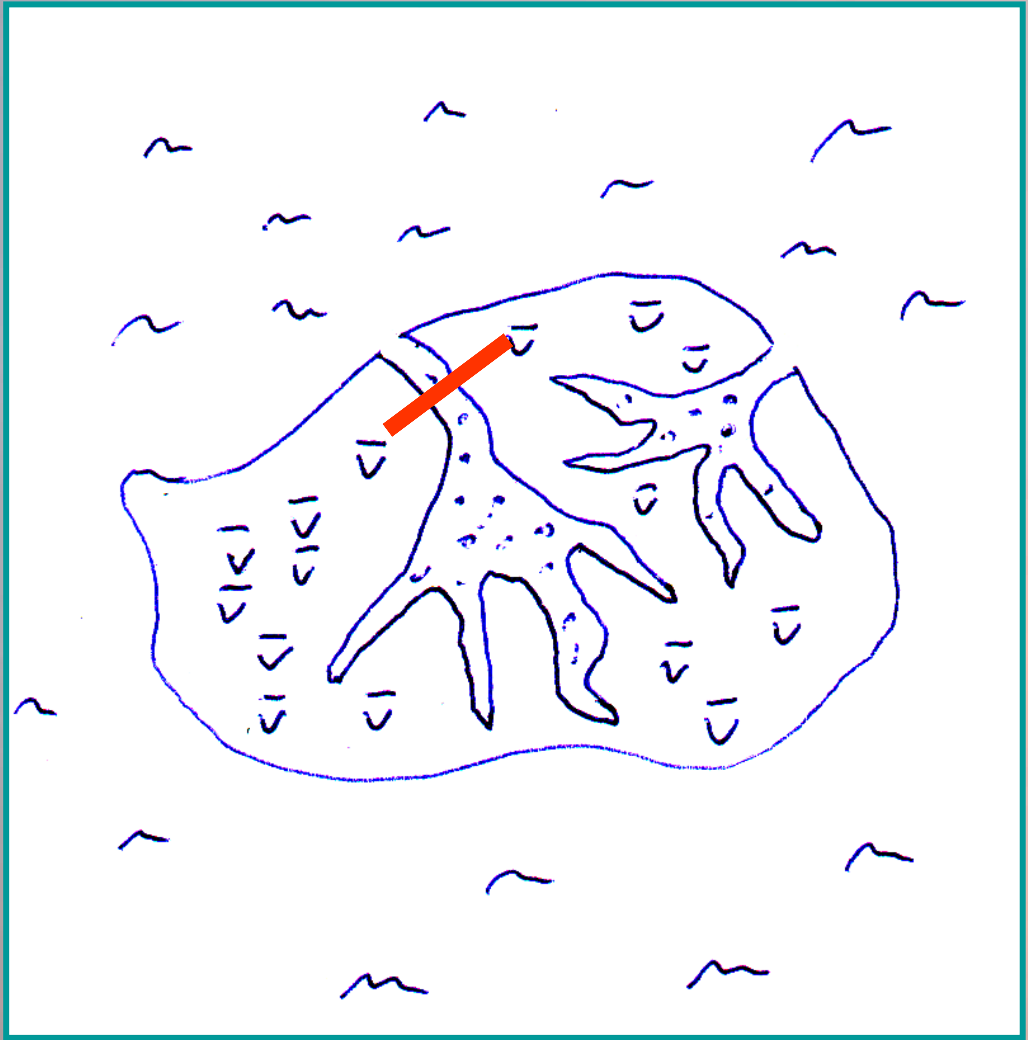

Dwarsdoorsnede

Strandwallen 5000 j geleden

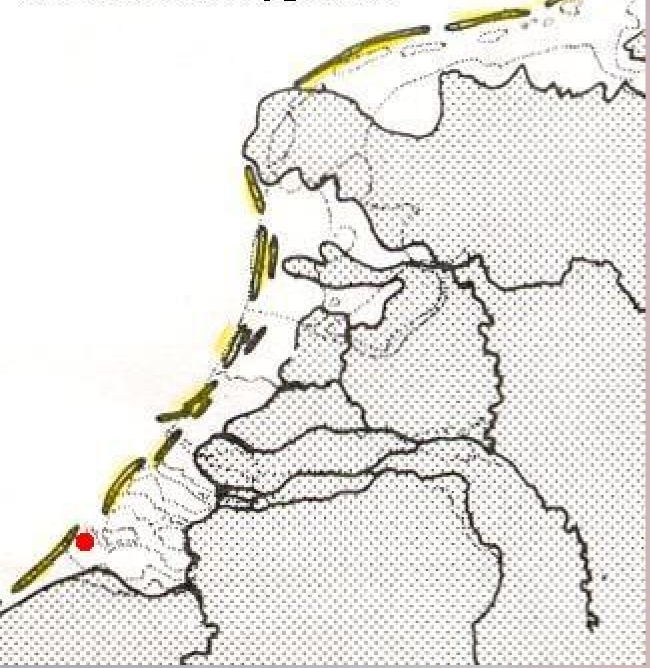

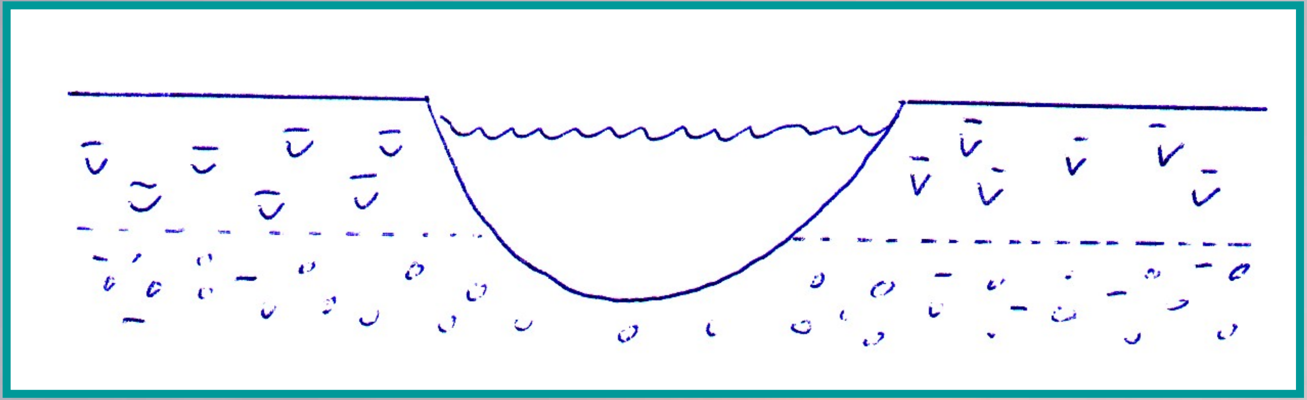

Oeverwallen

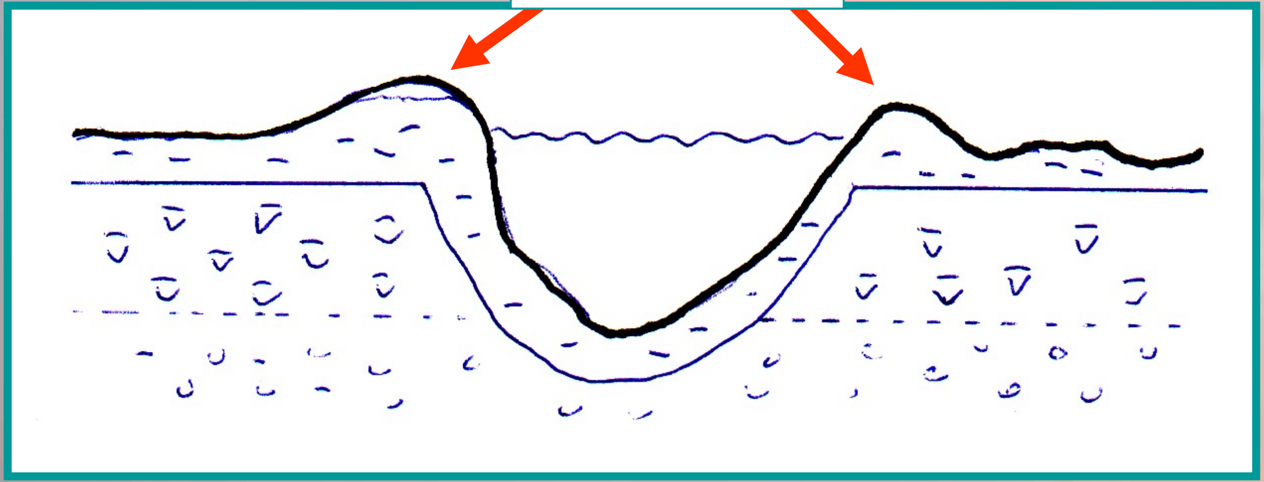

Kreekrug

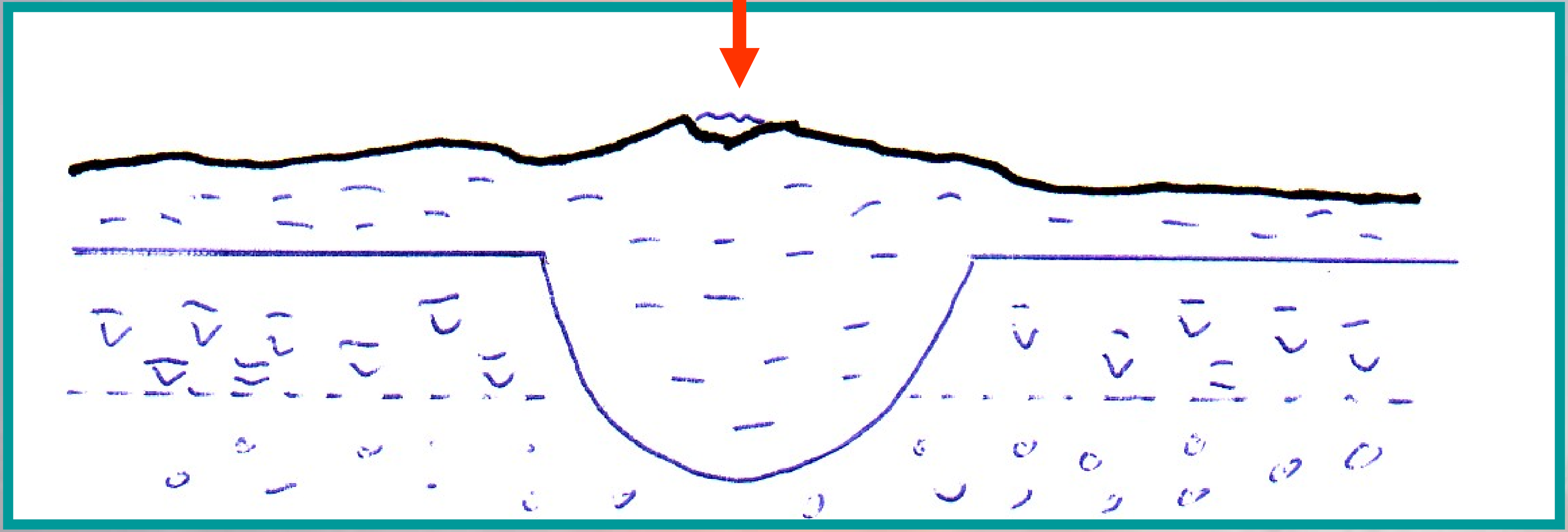

De zee brengt klei (sedimentatie

Kreken (brengen water, zand & klei)

Kreken worden kreekruggen

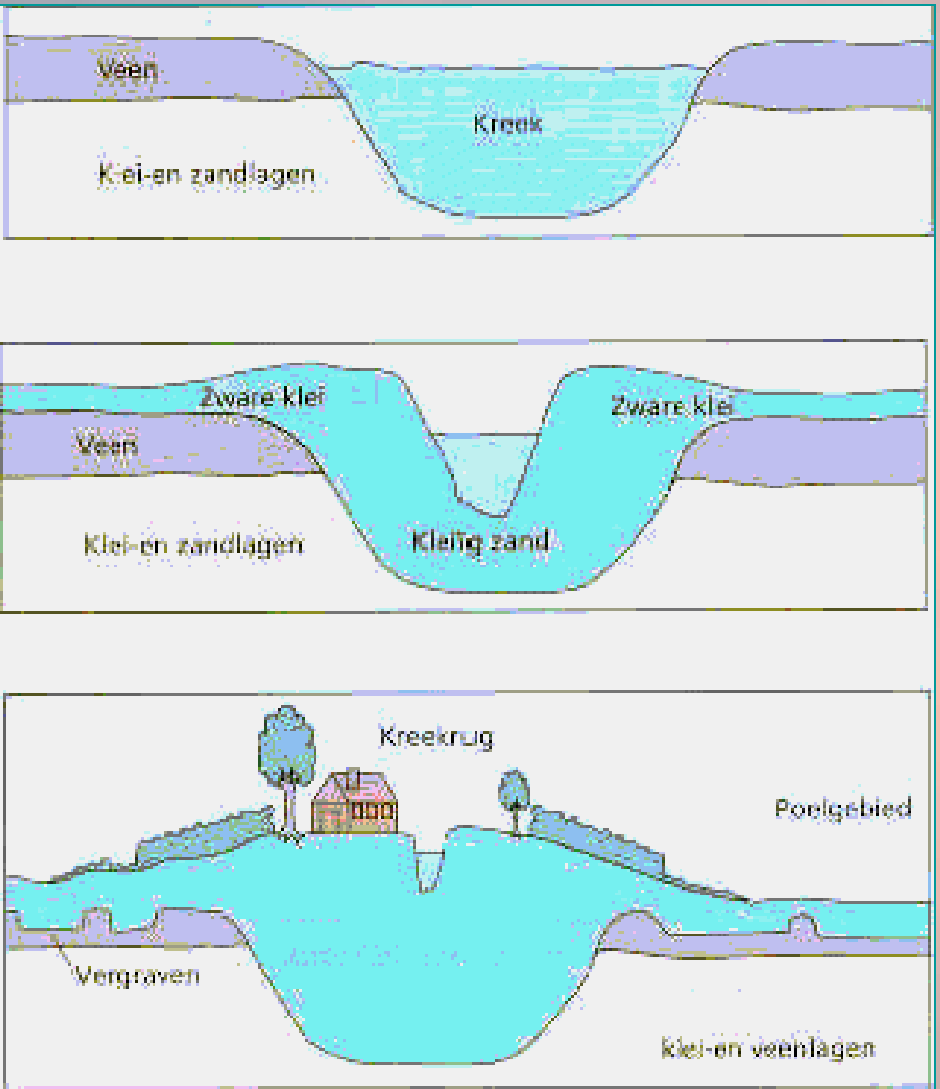

VERSCHIL	
Kreekrug	**Poelgrond**
Hoger	Lager
Zandig	Kleiig
Geen veen	Wel veen
Grotere wegen	Kleine weggetjes op oeverwallen
Akkers	Weiland
Boomgaarden	Moernering
Dorpen	Geen dorpen
Zoete sloten	Zoute sloten

Na overstroming achtergebleven kreek in klei/veen-gebied	Op den duur verzandt de kreek	Inklink (het onomkeerbare proces van "bodemdaling" na ontwatering) treedt het sterkst op in klei/veen. Daardoor ontwikkelden zich uit de voormalige kreken de nu relatief hoger liggende kreekruggen.

De overgang van II > III noemt men landschapsinversie (omkering van het landschap)

Een kreekrug: hoger en zandiger

Men ging woonhoogtes maken

8e eeuw: mens komt terug, voornamelijk schapenherders.

Woonhoogtes = terp.

Hierop ontstonden ringdorpen.

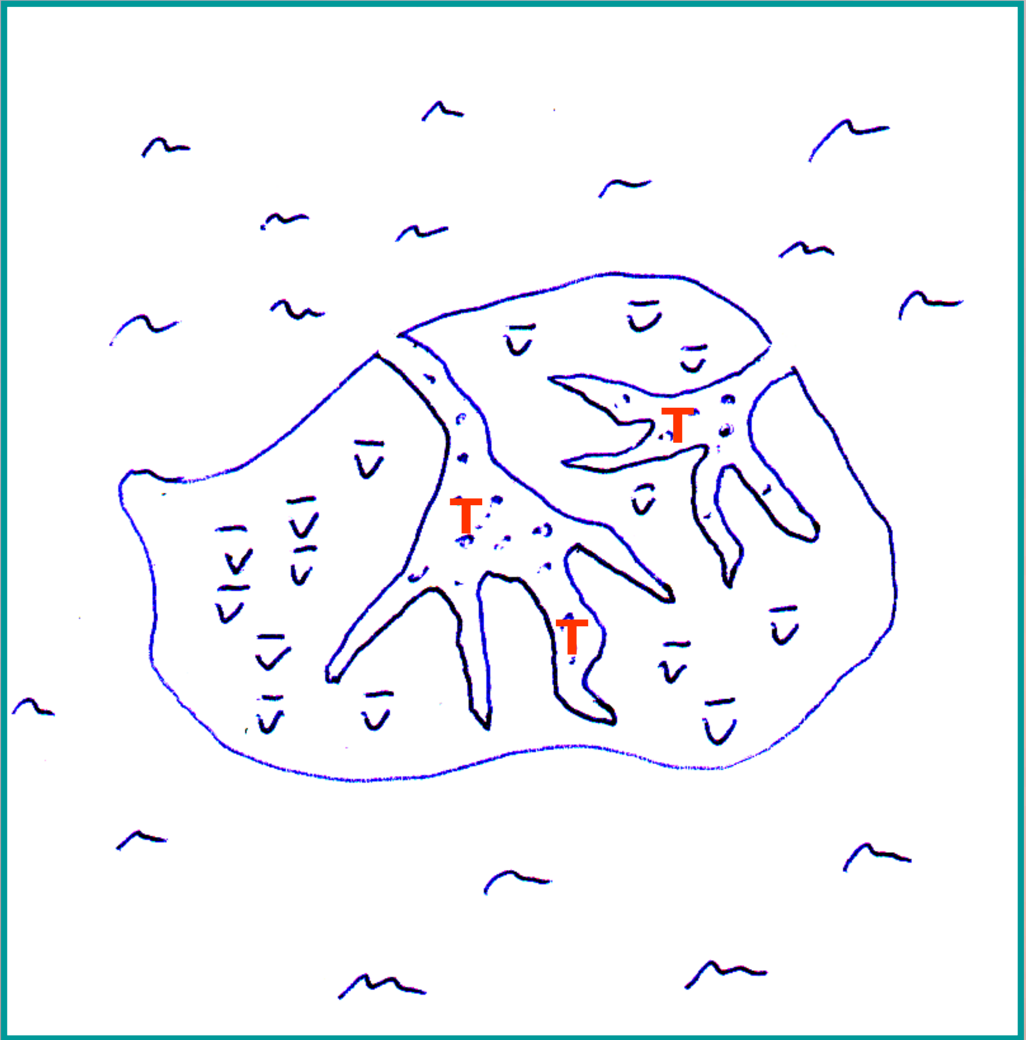

T = Terpdorp

Terpdorpen

11e eeuw: de mensen gingen ringdijken bouwen om het oudland te beschermen.

Binnen de ringdijk liggen dus de kreekruggen en poelgronden.

NeHaLENNIA

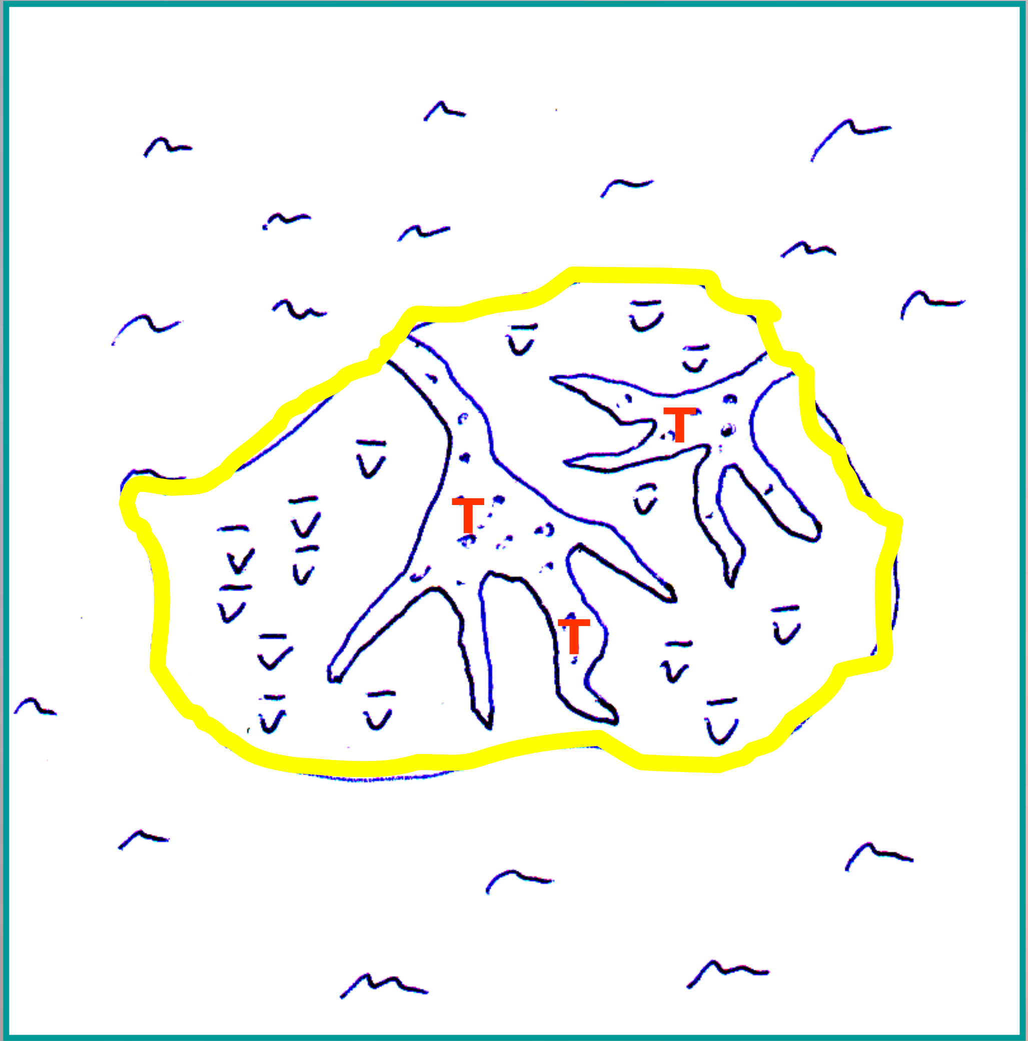

= Ringdijk

Een weggetje door een poelgebied
Het weggetje loopt over een oeverwalletje

Nieuwland

NEHALENNIA
STEDELIJKE SCHOLENGEMEENSCHAP

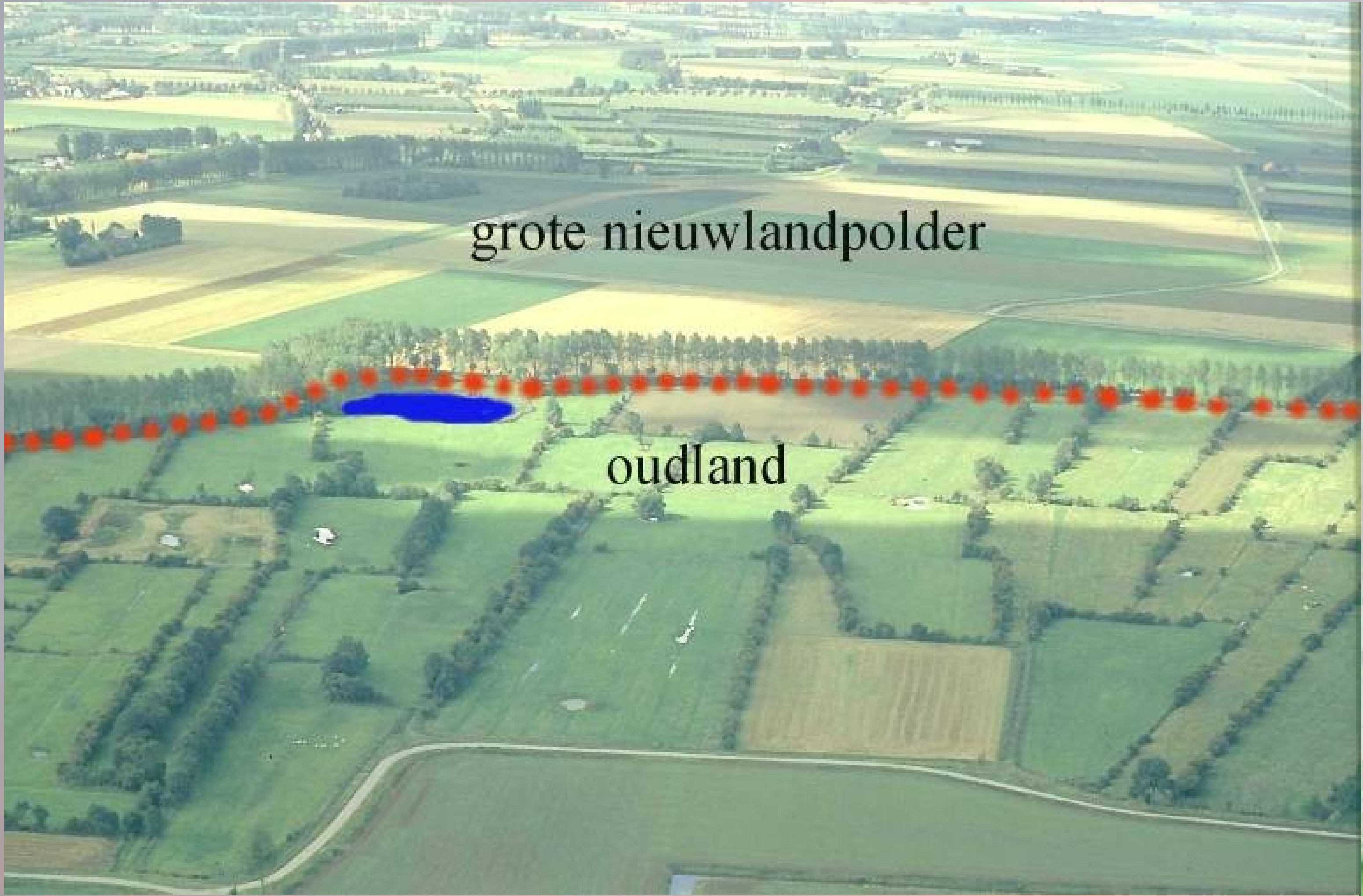
grote nieuwlandpolder
oudland

Oude dijken liggen nu in het midden van eilanden.

Het ontstaan van Oud- en Nieuwland

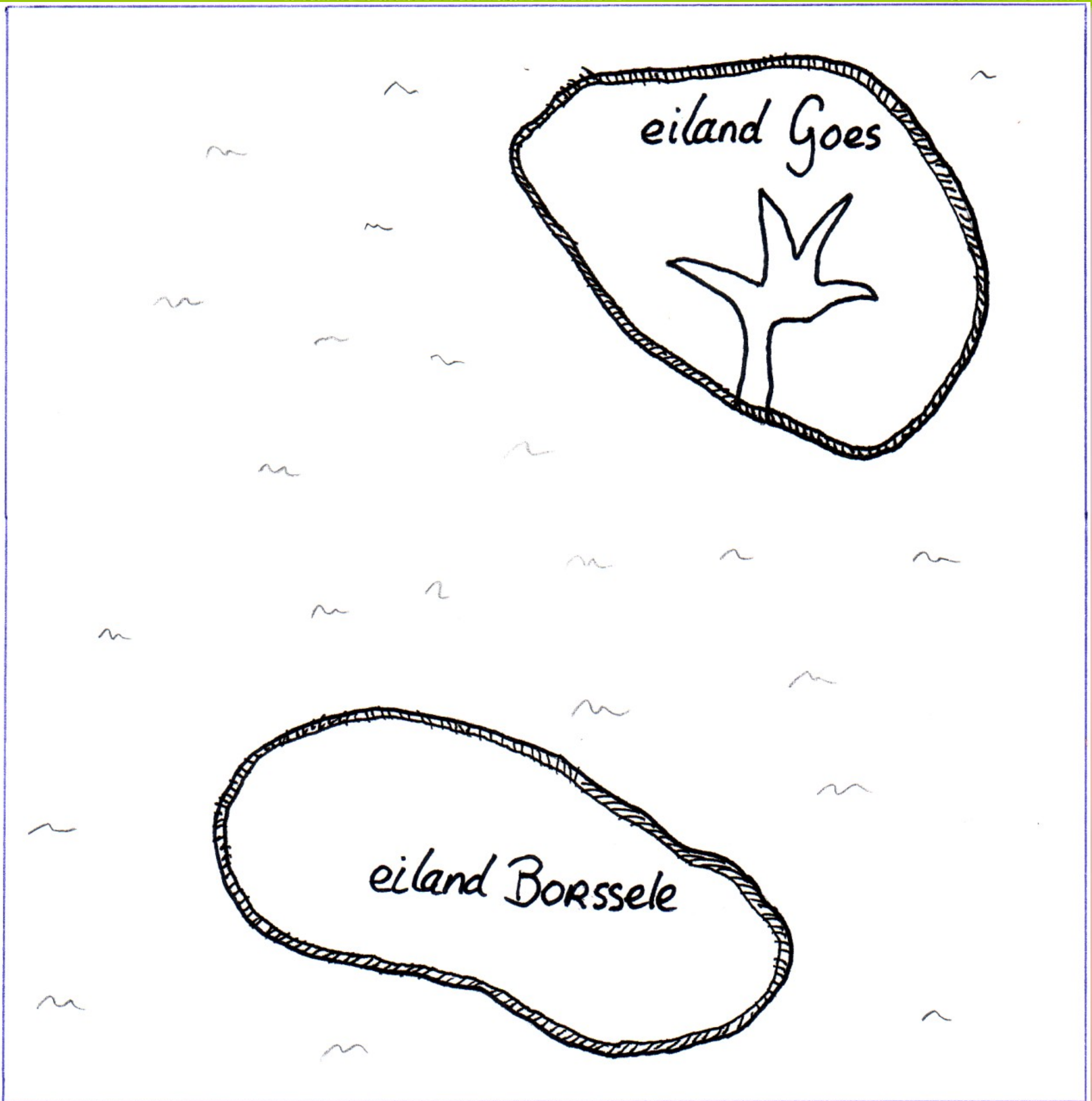

Het oudland: de eilanden die door een ringdijk beschermt werden.

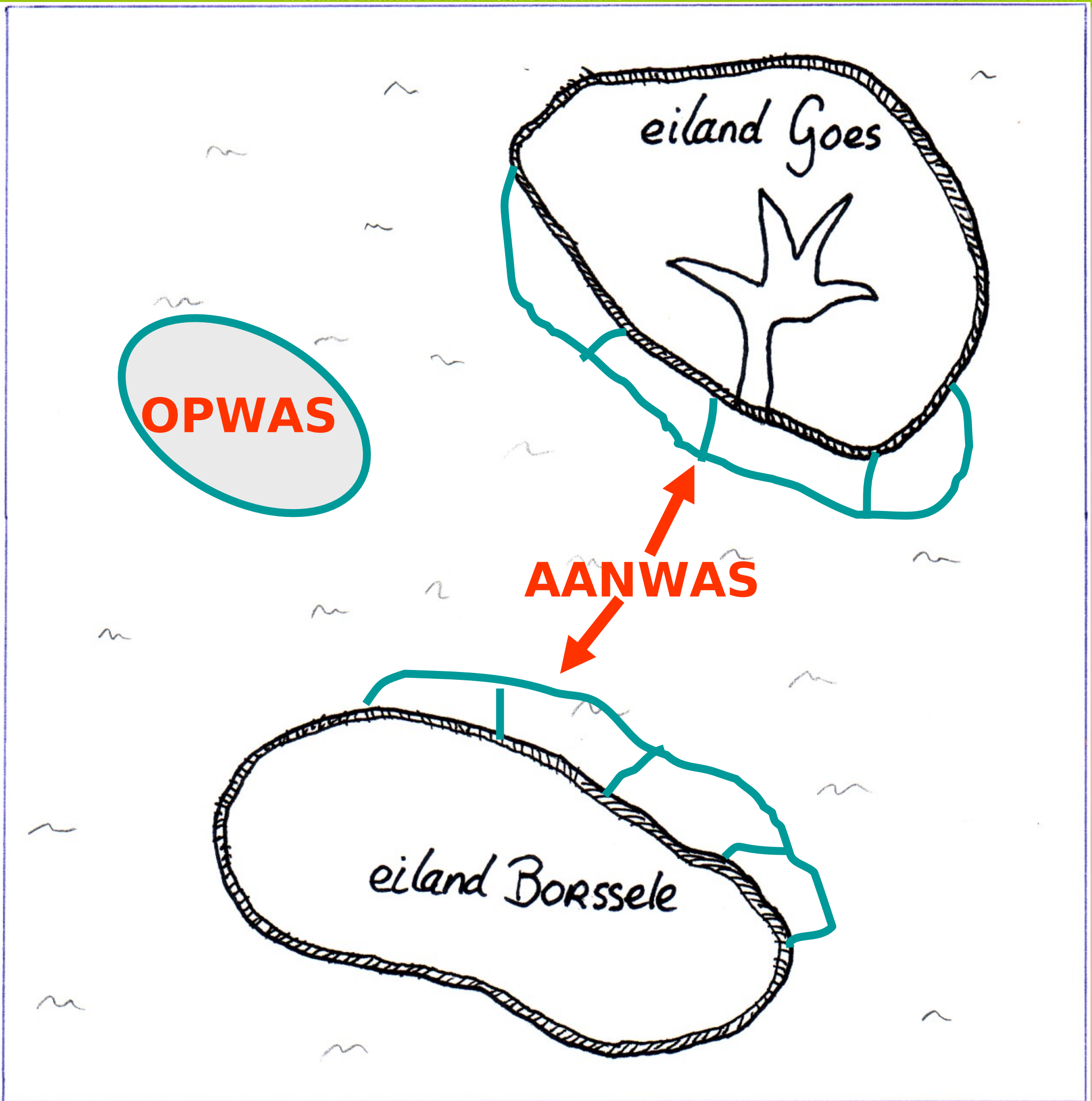

Door het getijdenverschil ontstaat aanwas (= nieuwland) tegen de ringdijk aan.

Ook worden er bestaande zandplaten bedijkt (=opwas)

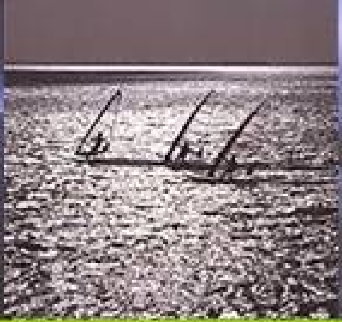

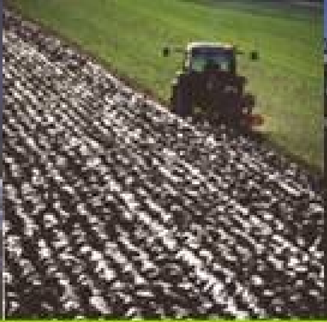

Schorren
Een schorrengebied ligt buitendijks. Het is aan-
geslibd land dat begroeid is met zoutminnende
planten. Het schor dat te zien is als u de dijk
over gaat, geeft een goed beeld van het ontstaan
van het landschap. Hier ligt ook de Inlaag uit
1887. Dit belangrijke broedgebied bestaat uit
een mengeling van brakwaterslootjes en plassen
met zilte weilanden en schorachtige eilandjes.
Een bezienswaardigheid op het gebied van cultuur
is hier het Fort Ellewoutsdijk. Deze voormalige
kustbatterij werd omstreeks 1834 gebouwd. Bij
het fort vindt u daarover meer informatie.
ANWB
60191/001
Ministerie van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij
gemeente
Borsele

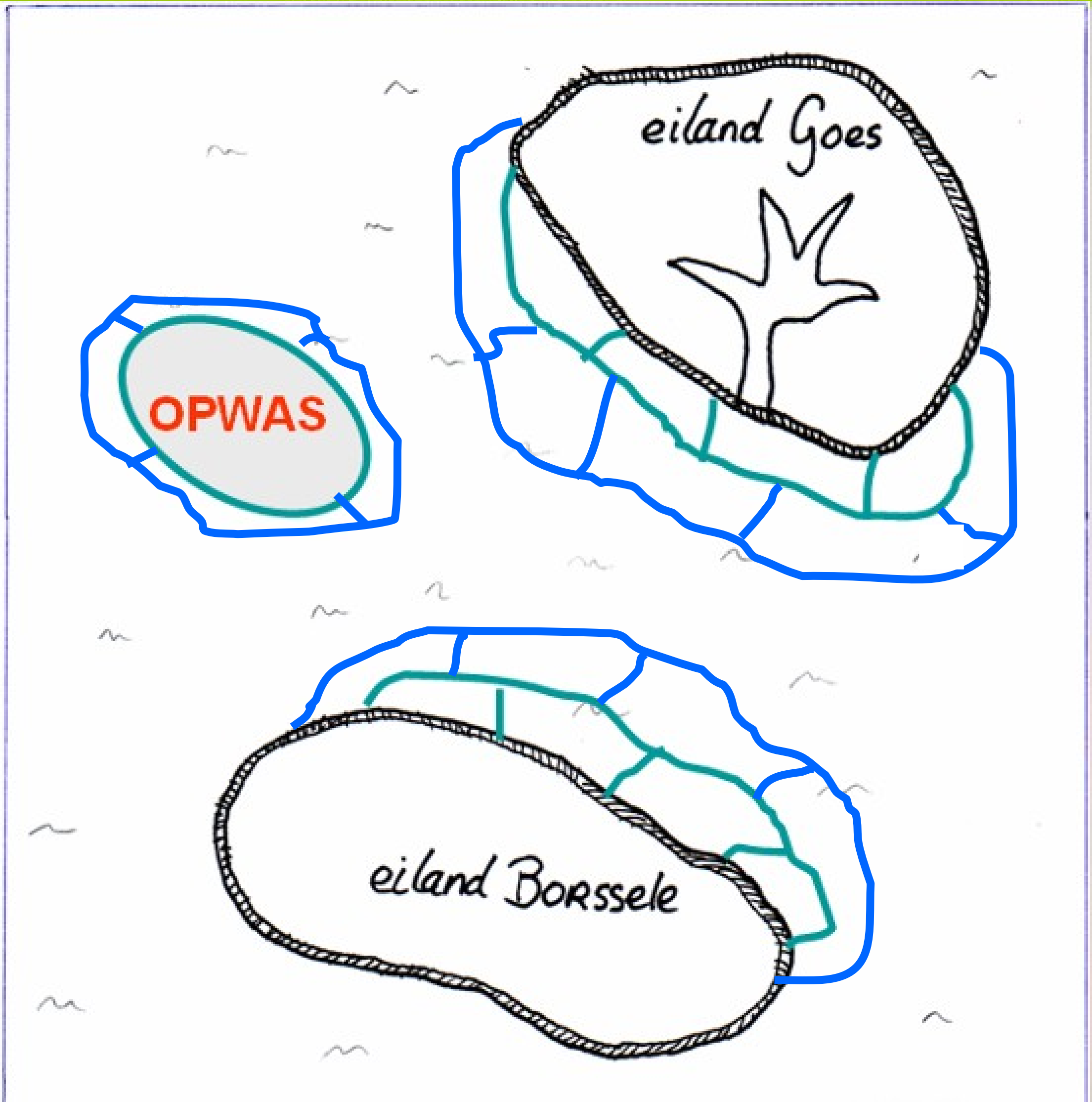

Het proces van aanwas gaat door. Er ontstaat meer Nieuwland.

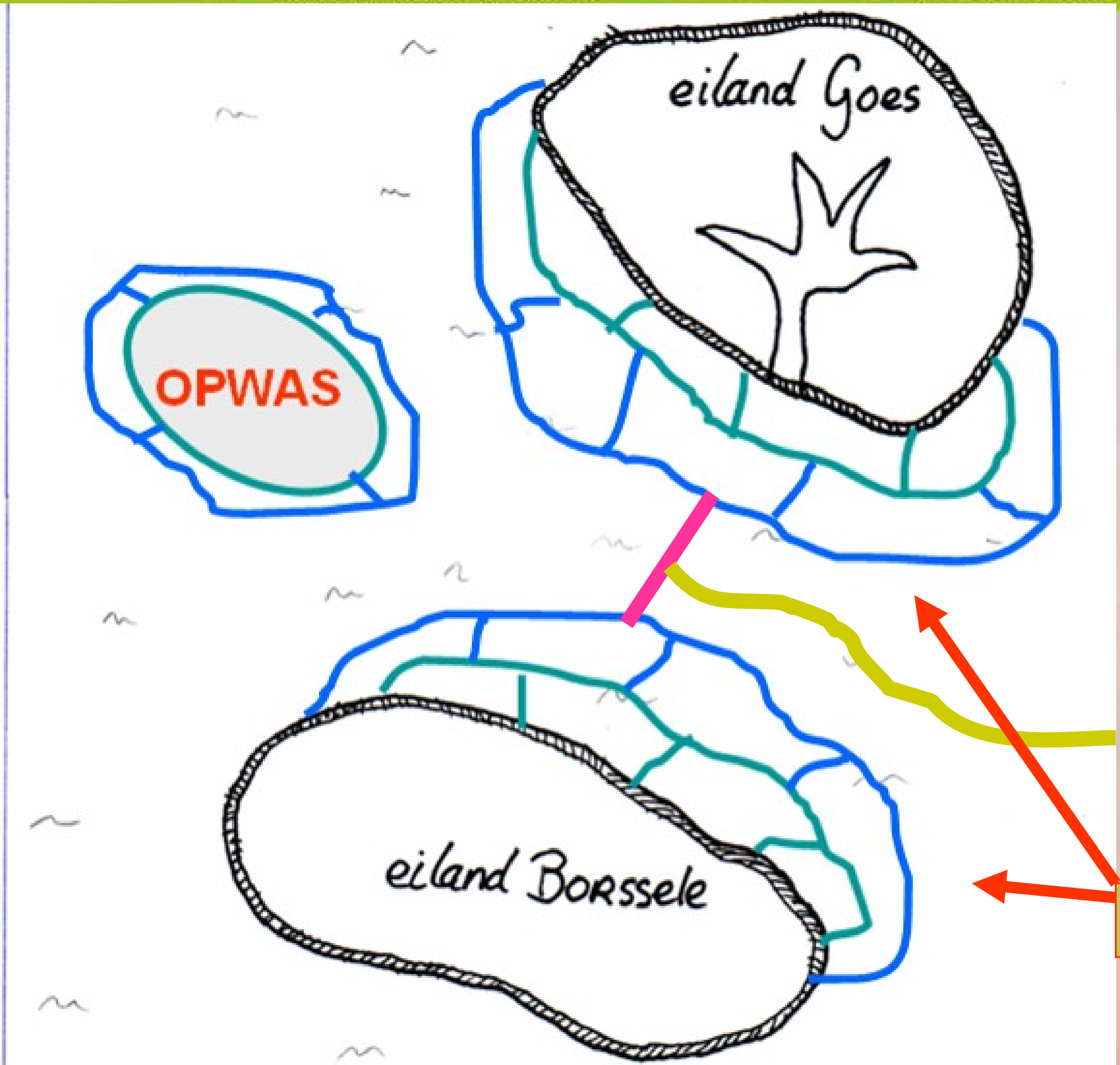

Er wordt een verbindingsdijk gemaakt om de twee eilanden met elkaar te verbinden.

Rechts van de dijk (roze) komt alle droog te liggen, er ontstaat een restgeul (groen).

Eilanden groeiden aan elkaar

2006

16th century

Restgeul / restkreek

NEHALENNIA
STEDELIJKE SCHOLENGEMEENSCHAP

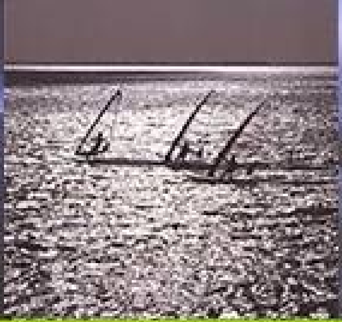

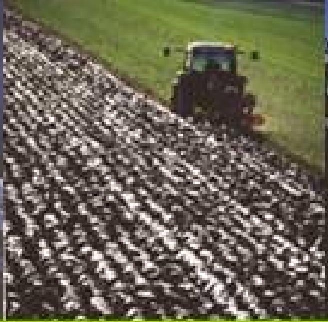
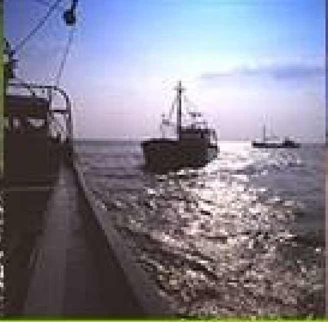

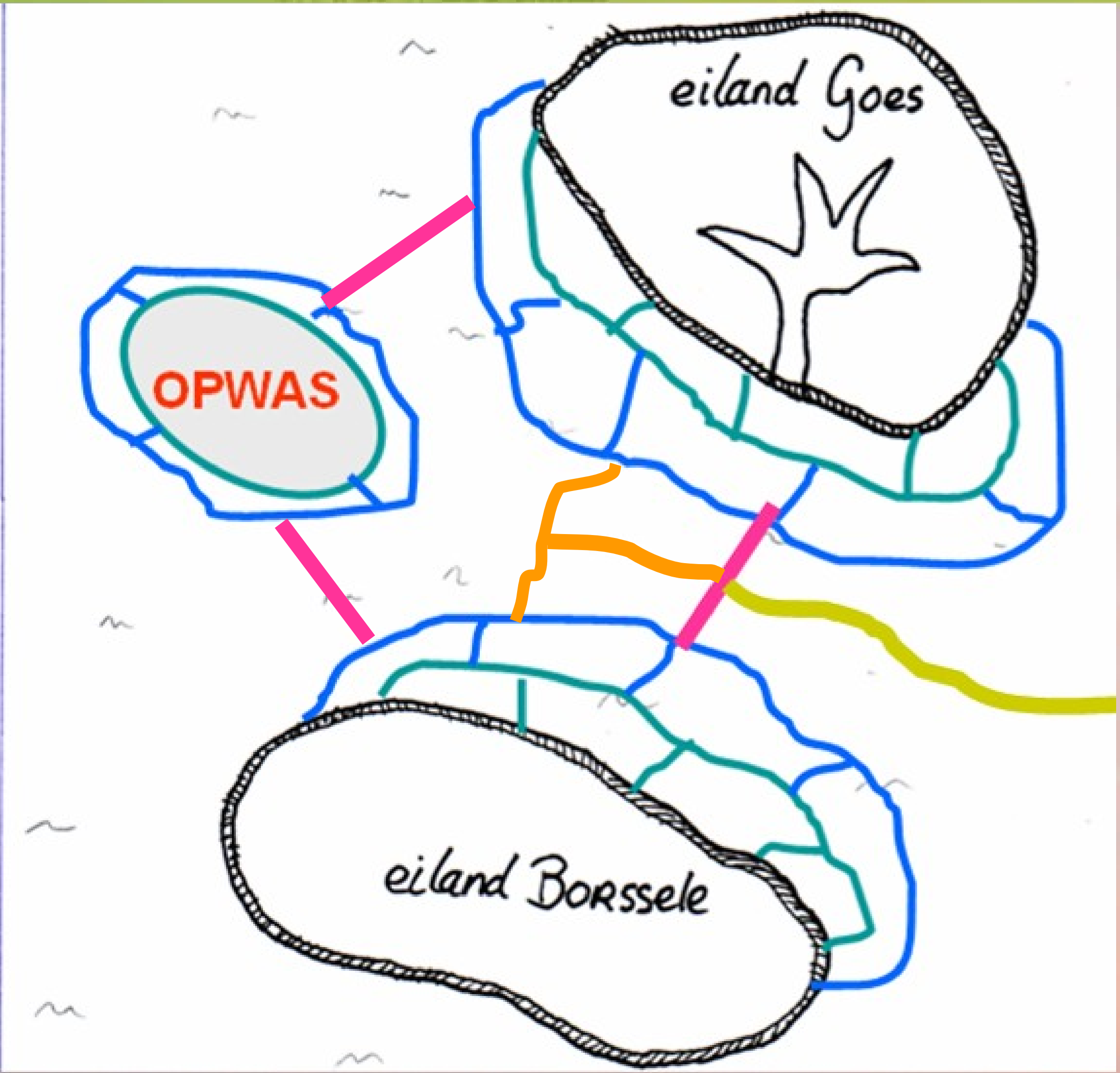

Tegen de dijk ontstaat wederom weer aanwas.

Later zal men het opwas met de nieuwlandpolders verbinden door een dijk en zullen ook deze dijken weer voor aanwas zorgen.

Een grote nieuwlandpolder

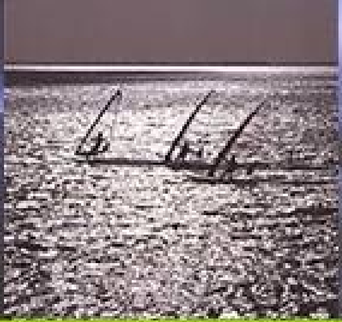

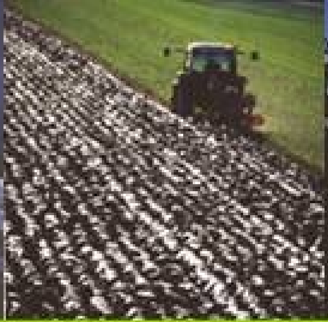

Dwarsdoorsnede

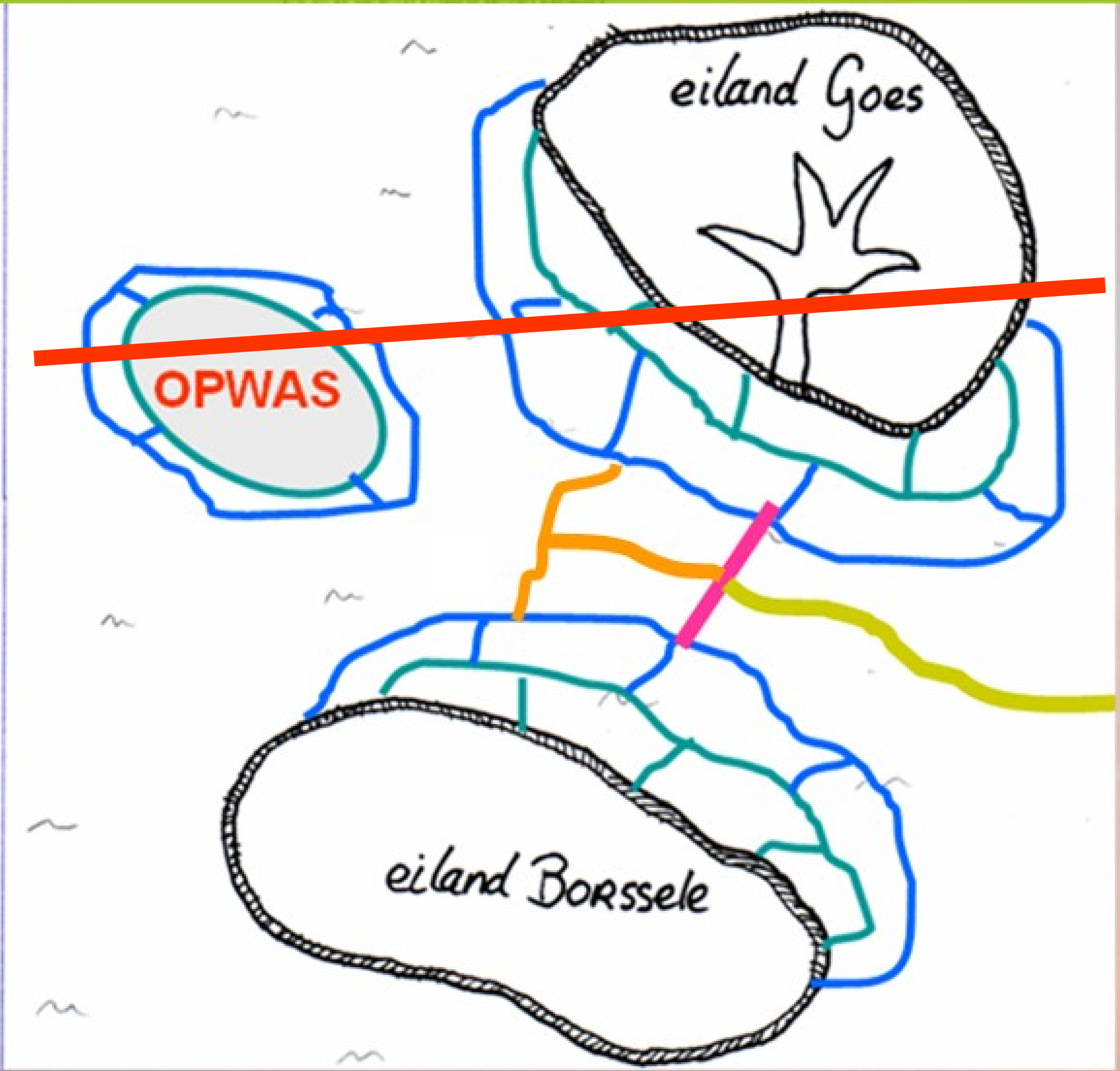

De dwarsdoorsnede is gemaakt voordat het opwas met een dijk verbonden is met het nieuwland.

Belangrijk is dat je ziet dat de jongste nieuwlandpolder hoger ligt dan de ‘oudere’ nieuwlandpolders. Dit komt doordat de aanwas steeds hoger moest worden om te kunnen bedijken.

Moernering/selnering (salaris)

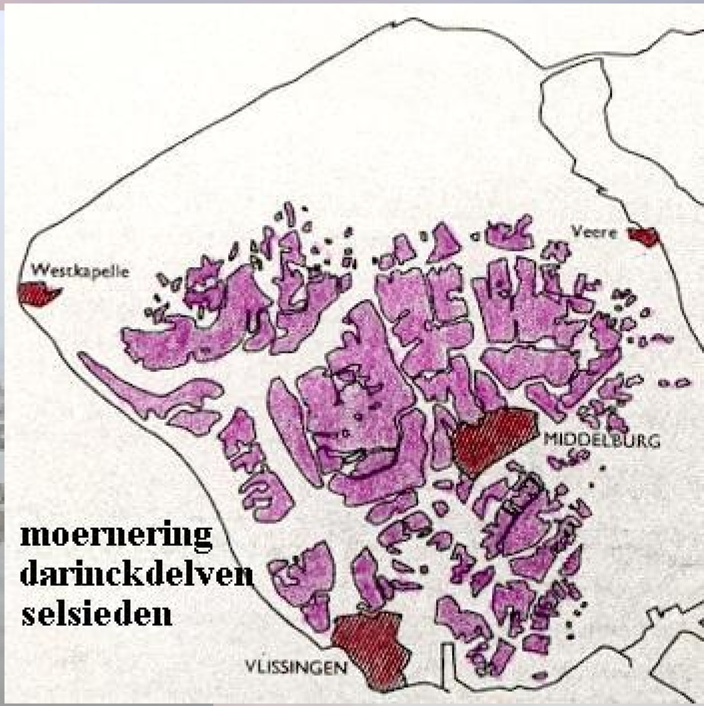
Westkapelle
Veere
MIDDELBURG
VLISSINGEN
moernering
darinckdelven
selsieden

Nederzettingsvormen:

Ringdorp

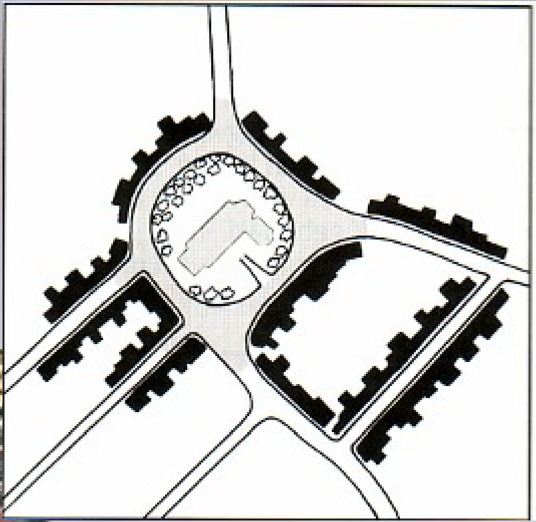

In het oudland liggen de dorpen meestal op de samenkomst van enkele op een kreekrug gelegen wegen. Bij de splitsing werd de kerk gebouwd en door de aanleg van een weggetje achterom ontstond het ringdorp

Voorstraatdorp

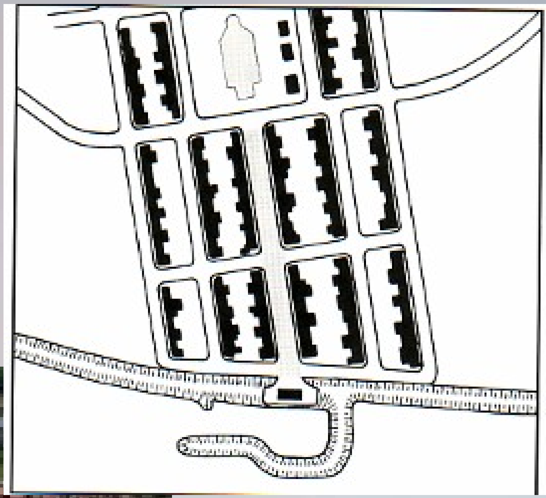

Het komt vooral voor in de 17e eeuwse polders. De kern van het dorp bestaat in dit geval uit een brede dorpsstraat loodrecht op de zeedijk, die de haven verbindt met de kerk.

NeHaLeNNIA
STEDELIJKE SCHOLENGEMEENSCHAP

Dijkdorp

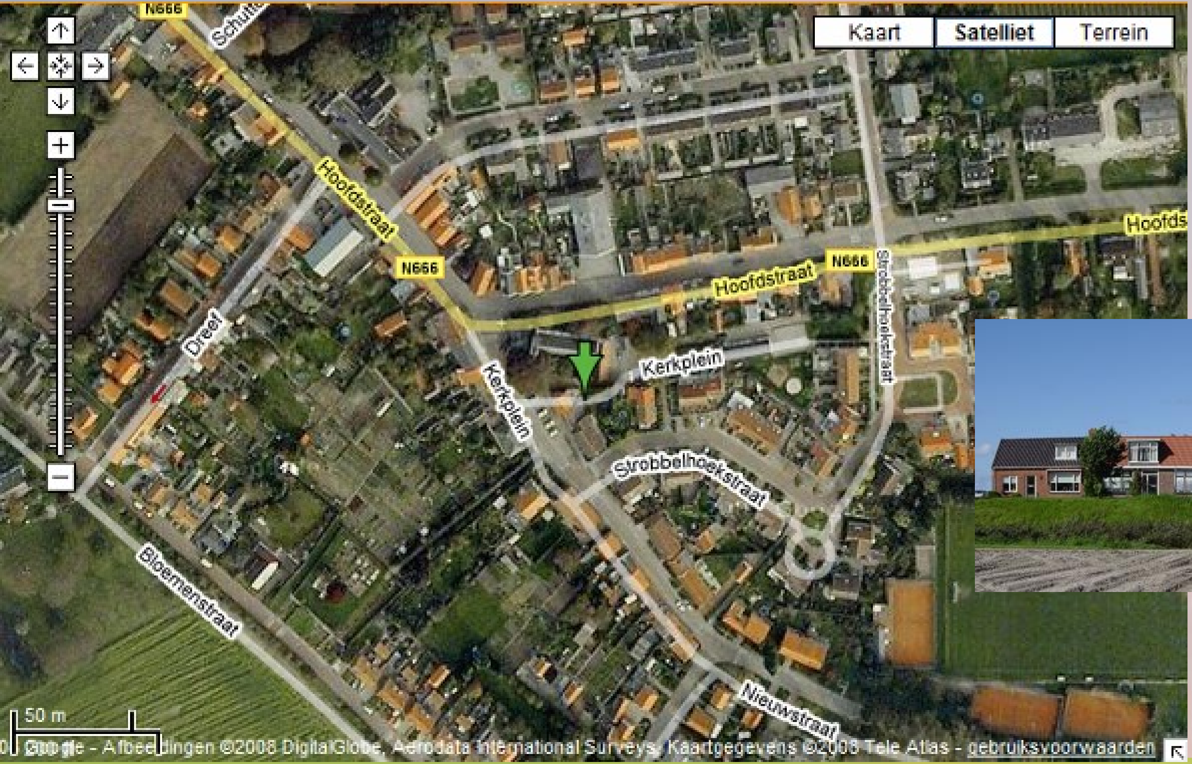

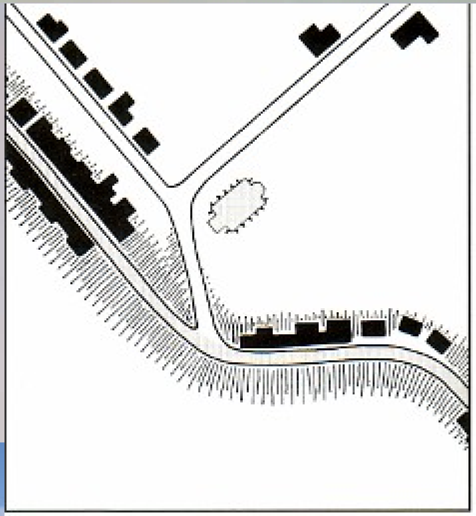

In het gebied van de kleine polders was er vaak geen gelegenheid tot de bouw van een echt ring- of voorstraat -dorp. De huizen werden hier gewoon langs de dijk gebouwd.

Kruiswegdor

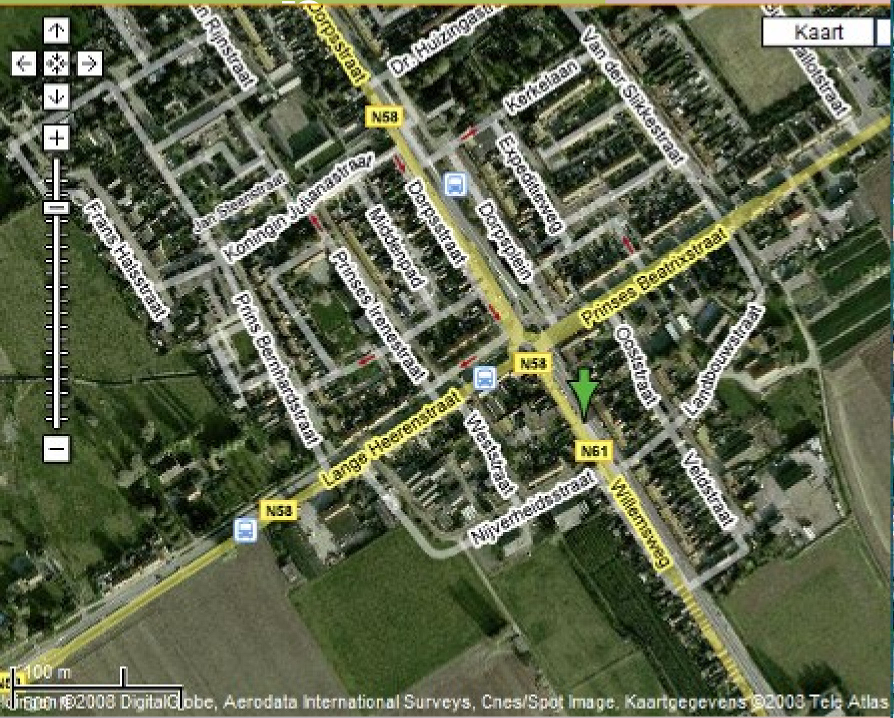

In de grote verkavelde polders van de 17^{e} eeuw werd ruimte voor een dorp gereserveerd op de kruising van twee belangrijke polderwegen.

Nehalennia
Stedelijke Scholengemeenschap

Inlagen:

Inlagen zijn ontstaan op plaatsen waar gevaar bestond waar de zeedijk door dijkvallen dreigde te verdwijnen.

Er werd achter de zeedijk een inlaagdijk aangelegd. Het gebied tussen de twee dijken heet een inlaag. Vaak werd uit de inlaag klei gehaald voor de zeedijk, zodat veel inlagen laag en

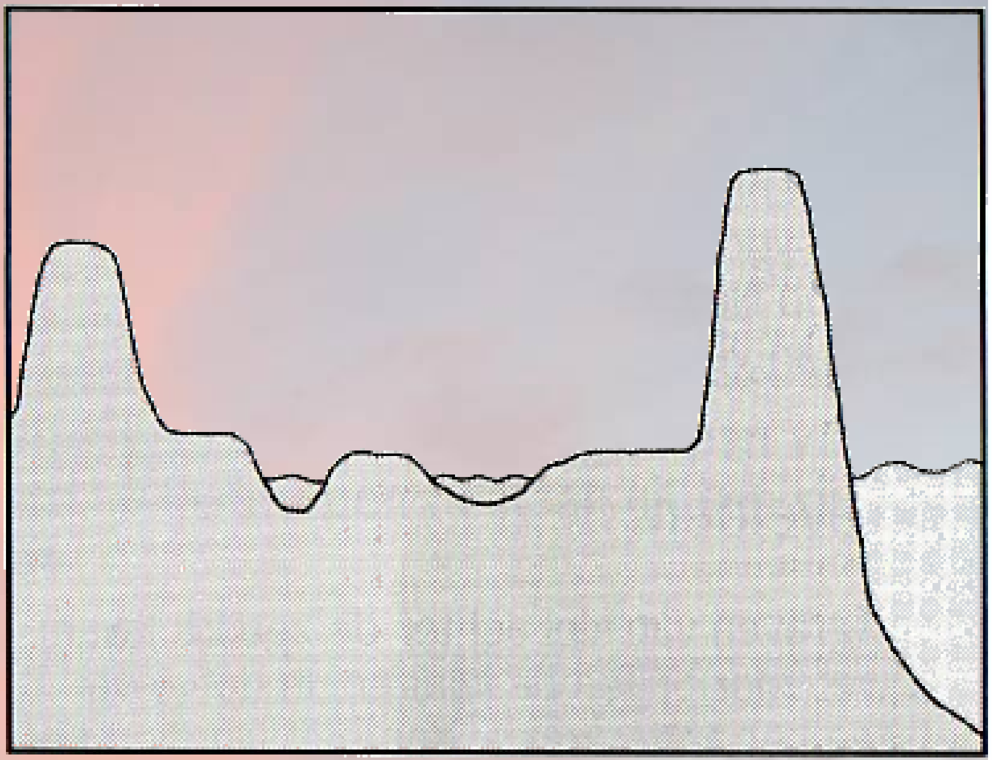

Inlaagpolder met afwisselend grasland, water en drassig land.

inlagen

Glasjesnol
Noordhoeksnol
Westnol
Westnol
Oostnol
Koningsheim
's-Gravenhoek
Vlietepolder
Nieuw-Noord-
Oud-Noord-Bevel
Vlietenburg
Wissekerke
Beveland
Gemeente Kortgene
Wissenkerke
Hoekhof
Zuidvliet
Oostmolenweg
Lange Weg
Emelisse dijk

Een inlaag bij Ellewoutsdijk op Zuid-Beveland

Nu: ontpolderen?!

GROOTSCHALIG ONTPOLDEREN
KLEINSCHALIG ONTPOLDEREN
schorren
ondiep
geul
overschelde

Gebiedskeuze
Natuurpakket
Westerschelde
1 Van Haften, Everinge en Zuidpolder
2 Eendragtpolder
3 Hellegat
Grontmij

NEHALENNIA

Ontpoldering raakt de Zeeuwse ziel

Van onze verslaggever Peter de Graaf
gepubliceerd op 17 december 2007 08:33, bijgewerkt op 17 december 2007 12:52

Zeeland verzet zich tegen de ontpoldering

door onze correspondent Kees van Oosten

Verzet tegen ontpolderen neemt grotere vormen aan

Zeeland / Ontpolderen moet, maar valt zwaar

door Toine van Corven

NEHALENNIA
STEDELIJKE SCHOLENGEMEENSCHAP

Verdieping Westerschelde is noodzakelijk voor de concurrentiepositie van de haven van Antwerpen.

Verdieping Schelde begint eind 2007

De Nederlandse Tweede Kamer heeft dinsdag de vier Scheldeverdragen goedgekeurd. Die verdragen bevatten onder meer de voor de Antwerpse haven zeer belangrijke verdieping van de Westerschelde

De derde verdieping van de Westerschelde maakt de haven van Antwerpen met elk getij toegankelijk voor schepen met een diepgang van ruim dertien meter.

NeHaLeNNIA

Maken opdrachten: ‘Het Zeeuwse Zeekleilandschap 2’